

VIII. Pakisztán fontosabb közútjai, közlekedés az országban

I. A nyugati szomszédok, - Irán, Afganisztán – felől nemzetközi autóutak érkeznek a legnyugatibb pakisztáni tartományba, Beludzsisztánba.

1. Az afgán határtól a tartományi fővárosig, Quettáig lehet eljutni. A pakisztáni határtelepülés neve Chaman, majd Qila Abdullah, Bostan állomások érintése után érkezik meg az utazó Quettába. A távolság a határtól 65 – 70 kilométer.
2. Quettától északkelet felé Zhob-ig szintén autóút kanyarog, mintegy 150 kilométeren. Quettától a legnépesebb pakisztáni nagyvárosig, Karacsi-ig /Karachi angol írásmóddal/ szintén autóút kanyarog, mintegy 560 kilométeren. A főút Beludzsisztán tartomány keleti részén halad, szinte nyílegyenesen északról délre. Az autóút főbb állomásai: Mastung, Kalat, Khuzdar, Wad, Bela, Uthar, majd Karachi. E főút utolsó néhány kilométere esik Sindh tartományba, a többi Beludzsisztán tartomány része.
3. A beludzsisztáni fővárost délkelet felé is autóút köti össze Sindh tartomány egyik jeles nagyvárosával, Sukkur-ral. Ez az út is mintegy 300 kilométer. Főbb állomások: Dadhar, Sibi, Dera Murad Jamali, Dera Allah Yar /a fenti településnevek Beludzsisztánban/, majd Jacobabad már Sindh tartományban, Shikarpur pedig az Indus jobb partján, majd Sukkur a bal parton.
4. Az iráni határtól Beludzsisztán fővárosáig Quettáig szintén nemzetközi autóút visz. A pakisztáni határtelepüléstől Taftán-tól mintegy 620 kilométeres út, 12 órás autózás vár az utasra. A Quettába vezető út főbb állomásai: Nokkundi, Dalbandan, Nushki, Quetta.

II. Az Északnyugati Határvidék fővárosától, Pesavárból több fontos út indul.

1. Észak – dél irányban, az Indus folyót, annak jobb oldalát követve Hyderabad-ig lehet eljutni, az ún. Indus Főút-on.
Főbb állomások: Kohat, Karak, Dera Ismail Khan /itt éri el a főút az Indus folyó partját, ill. itt hagyja el közigazgatásilag az Északnyugati Határvidéket, s Punjab, Sindh tartományokban folytatódik az út.
Miran, Qais, Dera G. Khan, Rajanpur, Khasmo, majd az út Sindh tartományba érkezik. Shikarpur, Larkana, Dadu, Sehwan, Kotri, Hyderabad irányban.
Ennek az útnak a hossza közel 1200 kilométer.
2. Pesavártól, ill. az afgán határtól, a Khyber hágótól, Chaman határállomástól a Nemzeti Törzsút köti össze Pakisztán három alap-tartományát. /északnyugati Határvidék, Punjab, Sindh//, s Pesavártól Karachiig lehet autóúton eljutni. Sindh tartományban az autóút az Indus bal partját követi. A törzsút főbb állomásai: Pesavár, Nowshera, Attock Khund, Taxila romjai, Islamabad a főváros, Rawalpindi, Mandra, Jhelum, Kharian, Gujrat, Gujranwala, Lahore, Okara, Harappa, Multan, Bahawalpur, Sadiq Abad, Ghotki, Sukkur, Rohri, Khairpur, Kot Diji, Mohendzso Daro, Naushahro Firoz, Moro, Hala, Hyderabad, Kotri, Karachi útvonalon. A Törzsút több mint 1800 kilométer hosszú.
3. Pesavárból aszfaltozott út vezet északi irányba, az afgán határ vonalát követve. Chitral, Shogor-ig, ill. a 7700 méter magas Tirich Mir hegy lábáig. Charsadda, Mardan, Malakand, Dír, Drosh, Citral, Shogor az állomások. Az út hossza mintegy 240 kilométer.

III. Punjab tartományban található a legjobb minőségű utak.

1. Islamabadot autópálya köti össze a tartományi székhellyel, Lahore-val. Az autópályán a két nagyváros távolsága 345 kilométer. Islamabadból Lahore felé autózva, Pirad Bhattan-nál leágazása van az autópályának Faisalabad-ig.
2. Még egy fontos utat szeretnék megemlíteni, a Karakorum Főutat, miközben az előbb említett punjabi autópályához alacsonyabb rangú közutak csatlakoznak. A tartományban Islamabadból, a fővárosból nemzetközi autópályán lehet eljutni északkeleten a kínai határhoz, a Khunjerab hágóhoz. Ez a nemzetközi tranzitút az Északnyugati Határvidék keleti részén, majd a Központilag irányított Északi Körzet területén kanyarog. Taxila mellett Hasanabad-tól Abbotabad, Manshera, Besham a főbb állomásai az útnak,- még az Északnyugati Határvidék tartományban. Chilas már a Központilag irányított Északi Körzet települése. Jaglot, Gilgit, Naltar, Karimabad érintésével ér el a tranzitút Shost-ig, a pakisztáni határtelepülésig, majd Piralli, Taxqurban már a kínai települések Kasgár előtt. A tranzitút hossza közel 800 kilométer.
3. Gilgit-ből Skardu, Khapllu távolságon is aszfaltút épült, kb. 200 kilométert áthidalva.

Mivel Pakisztánban a legelfogadottabb/legáltalánosabb közlekedési módként a repülővel való utazás tekinthető, a legtöbb turista a főváros, Islamabad repülőterén landol, illetve innen kezdi meg ismerkedését ezzel a nagy területű, természeti látnivalókban, emberi alkotásokban egyaránt bővelkedő országgal.

Nemzetközi repülőterek: Karachi, Islamabad, Lahore, Pesavár

Pakisztánba – értelemszerűen – eljuthatunk közúton is /valamennyi szomszédos ország irányából/, sőt tengeri úton is elérhetők pakisztáni területek, tartományok.

A főbb tengeri kikötők: Gwadar, Al Hamd, Faulji, Juha Bunder, Leti Bandar, Muhammad bin Qasim.

Úgy érzem, mégis a legelsőként említett utazási mód /a repülő/ tekinthető tipikusnak, s mivel a főváros Punjab tartományban lelhető fel, /bár közigazgatásilag önálló egység/ az alábbi sorrendet javasolnám későbbi turisztikai utazásomhoz:

1. Punjab tartomány felkeresése

A főváros, Islamabad látnivalóinak bemutatása, majd az egyik legnépesebb pakisztáni városban, Lahoréban tett körutazás, a nevezetességekkel való ismerkedés. Rawalpindi, az Islamabad előtti főváros. /Jelenleg Lahore Punjab tartomány székhelye Jhelum a történelmi emlékek, UNESCO védelem alatt álló vár okán önmagában is méltó a felkeresésre. Multan, Muzzafargarh, Shargodha, Sialkot, Bahawalpur, Gujrat lehetnek további tartományi célállomásaim. Punjab tartományban található az Indus Völgyi kultúrának nevet adó település Harappa, valamint a hasonlóan híres kulturális központ, a Selyemút állomásaként is tisztelt Taxila, illetve romjai. A romok között sétálva letűnt korok emlékeit kutatom, s a történelem leheletét szívom magamba. E települések, körzetek bemutatása a lehető legtöbb fényképpel történik.

2. Innen Punjab tartományból az Északnyugati Határvidék tartomány felkeresése a célom. Egyfelől a tartomány északi részén húzódó fenséges hegyek, történelmi útvonalak, hágók, völgyek lenyűgöző szépségét szeretném megtapasztalni, az ott élő hegyi törzsek felkeresésével. /Chitral, Skardu, Gilgit, illetve a Kalash völgy/ Másfelől a tartományi székhelyet, Pesavár városát szeretném felkeresni, mely a Gandhara művészet központja volt, s különösen a korai Buddha ábrázolások híresek. Szintén e tartományban található Tahkt-i-Bhai buddhista kolostor, romokkal, sztupákkal, régészeti emlékekkel. A szomszédos Sahr-i

Bahlolbant sem felejteném ki. E tartomány rendelkezik a Központilag igazgatott Északi Körzettel, ahol/ahonnan a Himalája, Hindukus szépségeit szeretném képekkel alátámasztani, illetve e hegyláncok közt fekvő Kasmír tartományban, /értelemszerűen Azad Kasmírban/ szeretnék egy rövid látogatást tenni! A tartományi székhelyet Muzzafarabadhot feltétlenül szeretném felkeresni!

3. Harmadik tartományom Pakisztánban a területileg legnagyobb Beludzsisztán, benne a tartományi székhely Quetta nevezetességeivel, a Hanna tóval, a Bolan hágóval, Bolan völgygel. Szeretnék közelebbi ismeretségbe kerülni a Bolan völgyben levő régészeti bázissal, Mehrgarh nevű településsel! Szeretném felkeresni Beludzsisztán tengerparti városait, településeit, a híres Makran partot! Látogatást tennék az – egykor Omán fennhatósága alá tartozó – tengeri kikötővárosban Gwadarban, vagy Jiwaniban, Pasniban. Szemrevételezném a halászok nehéz fizikai munkáját. Felkeresném a balucsi népcsoportot, megcsodálom népviseletüket, találkozom nomádokkal.

4. Végül, az Indus alsó szakaszához és torkolatához kötődő tartományt Sindh-et szándékozom felkeresni, illetve nevezetességeit felfedezni, képekkel illusztrálni! A tartományi székhely Karachi Pakisztán legnépesebb városa, s történelmi emlékekben is gazdag. Nagyobb város e tartományban: Hyderabad, Sukkur, Jacobabad is. E tartományban lelhetem fel az Ősi Indus Völgyi Civilizáció számos emlékét, mint Mohendzso Darót, vagy a tőle nem messze fekvő Kot Dijji települést, illetve romjait. A múzeumokban megcsodálható ezen ősi civilizációk lelet-anyaga, relikviái.